

V. Oktatási blokk

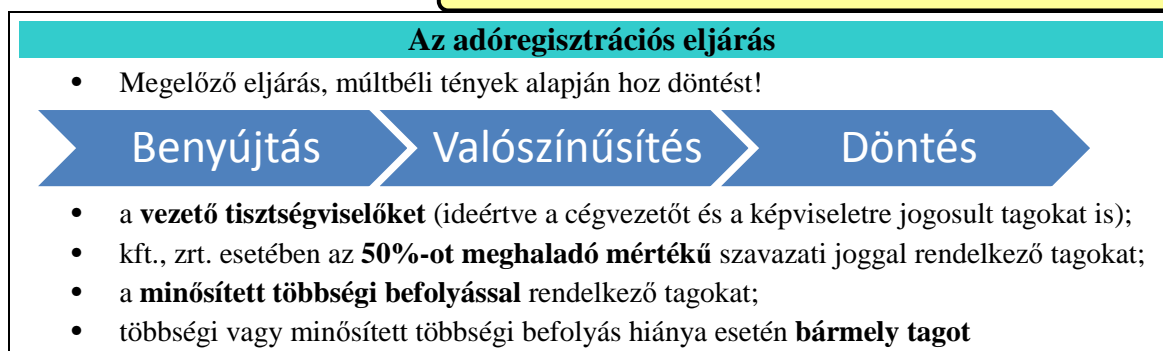
5. Az adózás rendjéről szóló törvény kiemelt rendelkezései és változásai (0,5 – 1 * 45 perc)

E fejezetben az adózás rendjéről szóló törvény egyes aspektusait vizsgáljuk meg. Egyfelől – kapcsolódva az előző fejezethez – az **adóhatóság adószámmal kapcsolatos eljárásait** járjuk körül, megmutatva, hogy az adóhatóság miként tud fellépni a nem kívánatos magatartás ellen, hogyan tudja befolyásolni azt, illetve **miként kaphat** egy cég adószámot, illetve **miként veszítheti azt el** időlegesen vagy véglegesen. Emellett az **adósok minősítésének új szabályait** is bemutatjuk, mint az Art. lényeges, 2016-ban hatályba lépő változását.

Az Art. egyik súlyponti intézménye az adóregisztrációs eljárás, amellyel az adott céggel kapcsolatban álló személyi kör elemzése alapján előre megkísérlik kizárni az esetleges visszaéléseket. Hasonló célt szolgál a fokozott adóhatósági felügyelet, amelynél az adószámot kapott cégek, amelyeknél a regisztrációs eljárás során kétely merült föl, szorosabb ellenőrzés alá kerülnek. Az adóhatóságnak a visszaélésekkel szembeni intézkedésként továbbra is rendelkezésére áll az adószám felfüggesztése és az adószám törlése.

5.1. Az adóregisztrációs eljárás

5. Adózás rendjéről szóló törvény /1. dia

Az adóregisztrációs eljárás lényege az, hogy **mielőtt az újonnan létrejött adózó megkezdhetné működését**, az adóhatóság elemzi az érintett személyi kört: a tulajdonosokat és a vezető tisztségviselőket. Amennyiben ez a kör kapcsolatba hozható kifogásolt tevékenységekkel – ezek kizárólag a törvényben szereplő tételes okok lehetnek –, akkor az adószám megállapítását megtagadja, amely akadályozza a cég bejegyzését, így az adóköteles tevékenység folytatásának. A forgalom biztonsága azt indokolja, hogy ezt az eljárást gyorsan fejezze be az adóhatóság. A jogszabály **speciális, két lépcsős** technikát hozott létre, hogy megfelelő időben kerüljön sor a döntésre. Első lépésben elegendő a **valószínűsítés**, ami azt jelenti, hogy a bizonyítékoknak nem kell meggyőződés kialakítására alkalmas állapotban rendelkezésre állniuk, elég, ha a gyanú megfogalmazódik. Erre a lépcsőre **egyetlen munkanap** áll az adóhatóság rendelkezésére. Ha nem valószínűsíthető, hogy bármely kizáró tényező teljesül, az adószámot ki kell adni. Ha valószínűsíthető, hogy bármely ok fennáll, akkor **nyolc napon belül köteles dönteni** a hatóság az adószám megállapításáról vagy a megállapítás megtagadásáról. Erre az időszakra¹ **technikai azonosítót** állapít meg a „függőben tartott” cég részére.

¹ Illetve akkor is a technikai adószámot kell kiadni, ha az eljárás végül – kimentés/fellebbezés miatt – elhúzódik.

Az adószám megállapítása során azt állapítja meg az adóhatóság, hogy a **tételesen felsorolt okok közül** – amely az adószám megállapítását megtiltja – valamelyik fennáll-e.

Elsőként

- a **vezető tisztségviselőket** (ideértve a cégvezetőt és a képviselőre jogosult tagokat is);
- kft., zrt. esetében az **50%-ot meghaladó mértékű** szavazati joggal rendelkező tagokat;
- a **minősített többségi befolyással** rendelkező¹ tagokat;
- többségi vagy minősített többségi befolyás hiánya esetén **bármely tagot**

kell vizsgálni.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /2-5. dia

Ha azonosították a vizsgálandó kört, akkor nézni kell, hogy a fentiek közül **bármely személyre** igaz-e a következő tények **valamelyike**:

- olyan cégbejegyzésre kötelezett (más) társaság **jelenlegi vagy volt (!)** vezető tisztségviselője (ideértve a cégvezetőt is) vagy **tagja** (részvényese)
 - amelynél az adószám megállapítására irányuló **kérelem napján** a nyilvántartott nettó adótartozás több mint **5 millió forint**² és az **180 napon keresztül folyamatosan fennállt**, feltéve, hogy a vezető tisztségviselői, tagi (részvényesi) **jogviszony** az adótartozás folyamatos fennállásnak 180. napját **megelőző 360. napon vagy azt követően bármikor fennállt**;
 - amely **úgy szűnt meg jogutód nélkül**, hogy minimum **5 millió forint adótartozást hagyott hátra**, feltéve, hogy a felszámolás vagy kényszertörlési eljárás kezdő napját megelőző 360. napon – vagy azt követően bármikor – a tagi, vezető tisztségviselői jogviszony fennállt;
 - amely adószámát **jogerősen törölték** (akár felfüggesztés után, akár azonnal) és a jogviszony a határozathozatal napján vagy azt követően bármikor fennállt;
- a **vezető tisztségviselő, tag (részvényes) tartozik** az adóhatóságnak 180 napja folyamatosan minimum **5 millió forinttal**³ (tehát nem egy olyan cég, amelynek ő/az tagja, vezető tisztségviselője, hanem közvetlenül a személy tartozik);
- a **vezető tisztségviselői tiszttől**, illetve e foglalkozástól **jogerősen eltiltották**⁴.

Ha az adótartozás határozaton alapszik (pl. ellenőrzés megállapításán), akkor az csak akkor tekinthető lejárnak, ha a határozat megtámadására nyitva álló határidő még nem telt le, vagy ha a megtámadás már megtörtént, amíg az ügy jogerősen le nem záródik. Az adótartozásnak azonban része az az összeg is, amit az adóhatóság a felszámolási eljárásban nem jelentett be, engedményezett vagy arról lemondott⁵.

Ha az adószám törlése miatt tagadják meg az adószám kiadását, akkor arra csak úgy van lehetőség, ha a törlést kimondó határozat megtámadására nyitva álló határidő már eltelt, vagy ha a megtámadás már megtörtént, akkor azt jogerősen elbírálták.

Az adószám megtagadására **kizárólag a fenti okok miatt van lehetősége** az adóhatóságnak, amely során a **mérlegelés kizárt**. A határozat meghozatalát követően az, aki miatt az adószám megállapítása nem történt meg, a határozat adózóval történő közlését követő nyolc napon belül **kimentési kérelmet** terjeszthet elő⁶. Ez a határidő jogvesztő. Ahogyan a megtagadási indokok is zárt listát alkotnak, úgy a **kimentés is csak meghatározott okok miatt történhet meg**.

¹ A minősített többségi befolyás az a helyzet, amikor egy kft., vagy zrt. tagja közvetlenül vagy közvetve a szavazatok legalább háromnegyedével rendelkezik. [Ptk. 3:324. §]

² A legnagyobb adózóknál ez az érték 10 millió forint.

³ A legnagyobb adózókra vonatkozó határérték itt is 10 millió forint.

⁴ Érdekes, hogy elvileg a csak tagként megjelenő személyt is érintheti ez a korlát, akkor is, ha tagként és nem vezető tisztségviselőként kíván megjelenni.

⁵ Erre akkor van lehetősége az állami szervnek, ha úgy látja, hogy nincs remény az adott követelés megtérülésére, így a kapcsolódó költségek megfizetése ésszerűtlen lenne. [Cstv. 80. §]

⁶ Ugye észrevette? A határozatot az adózóval közlik, de fellépni ellene a megtagadásra okot adó személy tud!

5. Adózás rendjéről szóló törvény/6. dia

Akkor kell az adószámot **mégis megállapítani** (a kimentési ok alapján), ha

- az adószám megállapításának megtagadására adótartozás miatt vagy azért került sor, mert a cég jogutód nélkül (adótartozást hátrahagyva) szűnt meg
 - és erre azért került sor, mert az adótartozást felhalmozó **cég vevője¹ nem fizette ki tartozását** részben vagy egészben, feltéve, hogy a fennálló/fennállt követelés az adótartozást elérte vagy meghaladta és az adózó a behajtás érdekében a tőle elvárható módon járt el;
- az adószámot azért tagadták meg, mert adótartozás állt fenn és az adótartozás időközben rendezésre került;
- az adószámot azért nem állapították meg, mert egy korábbi cég adószámát jogerősen **törölték**, de **bizonyítást** nyer **okirati úton**, hogy a kifogásolt személy **úgy járt el, ahogyan az adott helyzetben ez általában elvárható** az okok megszüntetése tárgyában.

A kimentés alapjául előadott tényeket az adóhatóság jogosult ellenőrizni², a korábbi ellenőrzések adatait felhasználni azzal, hogy az ellenőrzés időszaka nem számít bele a határidőkbe.

Az elbírálás alatt álló cég adókötelezettségeiért, ha végül a cég számára kedvezőtlen döntés születik, a tagok egyetemlegesen felelnek³.

Amennyiben egy **éven belül tudomására jut** az adóhatóságnak, hogy **annak ellenére állapított meg** adószámot az adózónak, hogy valamelyik akadály fennállt, akkor felhívja az adózót, hogy az akadályt harminc napon belül hárítsa el. Ha ez nem történik meg, akkor az adószámot az adóhatóság **törli**. Az akadály elhárítható úgy is, hogy az adózó az alapeljárásban ismertetett kimentés intézményével él (és az sikeres). Egy év után az adózó terhére nem változtatható meg a döntés (nincs felhívás vagy törlés).

5. Adózás rendjéről szóló törvény /7. dia

Adóregisztrációs eljárás egyéb szabályai

Új személy bejegyzése

- Hasonló eljárás lefolytatása új vezetőnél és tagnál is
- 30 napos akadályelhárítás
- Ha nem: adószám törlése

Előzetes igazolás

- Kérhető, hogy előzetes igazolást adjon a megfelelésről
- 15 napos érvényesség

Adóhatóság határideje, szankciók

- Nyolc nap, de ha túllépi nincs valós szankciója
- Nincs automatizmus, ami a késésnek határt szab!

Az adóregisztrációs eljárás – természetéből adódóan – elsősorban az alakulás mozzanatához köthető. Ezzel azonban könnyedén vissza lehetne élni, ezért az **adóregisztrációs eljárást akkor is le kell folytatni, ha a társaságban új tag szerzett részesedést** (többséget, minősített többséget vagy ezek hiányában bárki) vagy **új vezető tisztségviselőt** neveztek ki. Ha a vizsgálat megállapítja, hogy olyan személy került bejegyzésre, aki (amely) alakuláskor az adószám megtagadására adott volna okot, **felszólítja az adózót, hogy az akadályt 30 napon belül hárítsa el**. Ha ez **nem történik meg**, az adószám **törlésre** kerül⁴.

¹ A követelés termékértékesítésből vagy szolgáltatásnyújtásból kell hogy származzon. (Pl. egy hitel „bedölése” nem lehet indok.)

² Ellenőrzés folytatható a „nem fizető vevőnél” is.

³ Ha magánszemélyre kell végül a bírságot terhelni, akkor az a reá vonatkozó mérték (és nem a „céges mérték”) szerint alakul!

⁴ Ekkor az adószám törlését közvetlenül az adózóval kell közölni, nem hirdetményi úton teszik közzé.

Megjegyezzük, hogy az adóregisztrációs eljárás során az **adóhatóságra igen szigorú határidők** vonatkoznak, azonban azt is látni kell, hogy annak **nincs valós szankciója, ha az adóhatóság mulaszt, illetve olyan automatizmus sincs, amely során az adószám létrejön**, ha az adóhatóság a döntését – akár jogsértően (!) – nem állapítja meg időben¹.

A fenti bizonytalan helyzetre kíván többé-kevésbé megoldást az, hogy lehetőség van az adóregisztráció során **vizsgált személyeket előre „tesztelni”**. Erre akkor van lehetőség, ha egyébként az adott személlyel összefüggésben éppen nem folyik adóregisztrációs eljárás. Az előzetes eljárás során hatósági bizonyítvánnyal igazolja az adóhatóság, hogy a kibocsátás dátumakor nincs adószám megállapítását kizáró ok, vagy az igazolás kiadását megtagadja és az okokat nevesíti. Még ebben az eljárásban lehetőség van arra, hogy az adóregisztrációs eljárásnak megfelelően a szóban forgó személy kimentse magát. Ha az igazolást kiadták (vagy azonnal vagy a kimentés után), akkor annak keltétől számított 15 napon belül induló adóregisztrációs kérelmek során nem lehet kifogásolni az adott személy jelenlétét a cégben².

5.2. Fokozott adóhatósági felügyelet

5. Adózás rendjéről szóló törvény /8. dia

Fokozott adóhatósági felügyelet

- **Minden adózó működése: kockázatelemzés**
- **Ez vizsgálja**
 - személyi
 - tárgyi
 - pénzügyi feltételek fennállása
- **Határidő: egy éven belül**
- **Kockázatos lehet**
 - korábbi tulajdonosok tevékenysége szerint
 - adóregisztráción csak kimentéssel tudott megfelelni
 - az adóhatóság szerint az erőforrások nem elegendőek az üzleti célhoz.

Ha a személyi kör **kockázatos, de nem indokol adóregisztráción keresztül megvalósuló „eltitást”**, akkor dönthet úgy az adóhatóság, hogy **fokozott adóhatósági felügyelet** alá vonja az adózót. Itt nem eljárásról van szó, hanem arról, hogy – az intézmény nevének megfelelően – az adóhatóság „erősen rajta tartja a szemét” az adózón, legfőljebb egy évig. A fokozott felügyelet elrendelése **kockázatelemzéssel indul**; ennek elvégzése **kötelező**. Az adóhatóság **kérdőívet** küldhet, amelyben felméri a végezni kívánt tevékenységhez szükséges személyi-, tárgyi- és pénzügyi feltételek fennállását. Ezt a kérdőívet az adózó papíron vagy elektronikus formában küldi vissza (a választás az adózót illeti meg.)

A kockázatelemzés után további eljárás lefolytatására az adószám megállapítást követő egy éven belül van lehetőség³. Az eljárás **eredményéről** csak akkor kell értesíteni az adózót, ha az **végül kockázatosnak minősült**. Az adózó akkor minősíthető kockázatosnak, ha

- a cégben **résztvevő személyek** (tagok, vezető tisztségviselők) **korábbi tevékenysége** ezt indokolja;
- olyan személy szerepel a cégben, aki az adóregisztrációs eljárás vagy az azt megelőző igazoláskérő eljárás során **kimentette magát**;
- az adóhatóság úgy látja, hogy a rendelkezésre álló **erőforrások nem megfelelőek vagy nem elegendőek** a közölt cég megvalósításához.

¹ Megjegyezzük, hogy a felügyeleti intézkedés intézménye elvileg rendelkezésre áll, de az sem egy gyorsan folyó” eljárásnak minősül. Emlékeztetünk: a cégbíróság eljárásai az adóregisztrációs eljárások alatt fel vannak függesztve (így a cég bejegyzésére nem kerül sor).

² Kivéve azt az esetet, ha ebben a 15 napban következne be az adószám megtagadását előidéző indok.

³ Ha a cégen belül történt személyi változás, akkor az arról való tudomásvételtől számítjuk az egy évet, illetve ha a változás olyan cégben történik, ahol az áfát évente kell bevallani, akkor bizonyos esetekben az áfa bevallás határidejét követő 30. napig lehet az eljárást elvégezni.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /9. dia

A fokozott felügyelet során **szigorúbb szabályokat állapít meg az adóhatóság az adózó számára:**

- általános forgalmi adó bevallás **gyakorítása** (negyedéves helyett havi stb.);
- összesítő nyilatkozat gyakorítása;
- általános forgalmi adó bevallás alapjául szolgáló **bizonylatok benyújtására kötelezés** (másolatot kérhet, papír alapon).

Ha a kérdőív benyújtási kötelezettségét az adózó **nem teljesíti**, akkor elsőként az adóhatóság **felszólít és büntet**, majd az adószámot **törli**¹. A fokozott felügyelet alatt szigorúbb büntetésekkel számolhat az adózó. A következő esetekben **törölni kell az adószámát** a fokozott felügyelet alatt állónak (természetesen az ahhoz fűződő konzekvenciák alkalmazásával, a lista taxatív):

- **nem ad számlát**, nyugtát;
- bizonylatokat, könyveket **meghamisítja**, eltünteti és adóbírságot állapítanak meg vele szemben;
- **bevételt eltitkol** és ezért adóbírság kiszabására kerül sor;
- gyakorított **bevallási kötelezettségét elmulasztja** ismételten (elsőként felszólítást kell küldeni és kimentési lehetőség van).

5.3. Az adószám felfüggesztése és az azt követő törlés

Amennyiben az adózó magatartása indokolja, az adóhatóságnak lehetőség van arra, hogy az adószámot felfüggeszse. A felfüggesztés hatálya alatt az adózó **adólevonási, adóvisszaigénylési (visszatérítési) és költségvetési támogatási igénylési jogát nem érvényesítheti és erre az adószám visszaállítását követően sem lesz lehetősége a felfüggesztett időszak vonatkozásában**. Ha a felfüggesztésre okot adó körülményt záros határidőn belül nem küszöböli ki, az adószámot törölni kell.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /10. dia

Az **adószám felfüggesztésére** is csak akkor van lehetőség, ha a törvényben meghatározott valamely konkrét ok bekövetkezett (taxatív lista):

- **két alkalommal kézbesített hivatalos** irat kapcsán: „címzett ismeretlen” vagy a „levélszekrény hiánya” miatt nem kézbesíthető és a kézbesítést így vélelmezni kellett;
- helyszíni vizsgálat során bebizonyosodott, hogy az **adózó a székhelyen nem található**;
- állami adó- és vámhatósághoz teljesítendő **adóbevallási vagy adófizetési** (előlegfizetési) kötelezettségének, felszólítás ellenére, határ-időtől/esedékességtől számított **365 napon túl sem tett eleget**;
- a **kormányzati ellenőrzési szervvel való együttműködésének a cég nem tesz eleget** és ezért a szerv vezetője az adószám felfüggesztését kezdeményezi.

Az adóhatóság az adószám felfüggesztéséről **határozatban dönt**, amely közlésétől számított 15 napon belül lehet fellebbezni. Elsőként 8 napon belül az elsőfokú hatóság vizsgálja meg a fellebbezést és annak saját hatáskörében helyt adhat vagy a 8. napig felterjeszti a felettes szervnek.

¹ Ennek további következménye, hogy egy következő adóregisztrációs eljárás során (öt éven belül) alaphelyzetben meg kell majd tagadni az új adószám kiadását annak, aki vezető tisztségviselőként vagy tagként szerepelt a törléssel érintett cégben. E kötelezettségek elmulasztása tehát komoly hátránnyal járhat. (Talán ez az egyetlen olyan helyzet, ahol az adózó egyszerű „nemtörődömsége” elvezethet egy öt éves eltúlláshoz. A többi helyzethez kell a szereplők „aktív közreműködése” is.)

5. Adózás rendjéről szóló törvény /11. dia

Ha a határozat jogerőre emelkedett, az adózó kérheti az adószám felfüggesztésének a megszüntetését. Ha a kézbesítés megghiúsulása vagy az adózó elérhetetlensége vezetett a felfüggesztéshez, akkor e körülmény kiküszöbölése – és a körülmények adóhatóság általi esetleges ellenőrzésnek nem minősülő vizsgálata – után az adószámot visszaállítják. Ha a kormányzati ellenőrző szerv vezetőjének kérésére került az adószám felfüggesztése, akkor az ő hozzájárulásával lehet azt visszaállítani, de az adózó kérésére. Akkor is visszaállítható az adószám, ha az elmaradt adóbevallást, adófizetést pótolták. Emellett, ha az adóhatóság észleli, hogy a felfüggesztésre okot adó körülmény megszűnt, a felfüggesztést hivatalból is megszüntetheti.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /12. dia

Határozat közlése és az adószám visszaállítása

- **Határozat közlése**
 - főszabály szerint: levélben;
 - ha nem volt levélszekrény: hirdetményi.
- **Adószám visszaállítása**
 - kiküszöbölik az elérhetetlenség okait;
 - központi ellenőrzési szerv vezetője hozzájárul;
 - bevallás/fizetés pótlására sor kerül.
- **Ha nem kérik a visszaállítást a felfüggesztés után...**
 - törölni kell 15 napon belül az adószámot;
 - adóbevallás/adófizetés elmaradása esetén 180 nap után
 - törlés után is visszaállíthatóak az adószámok, feltéve, hogy a cég még létezik (nem törölte a cégbíróság).

A határozatot az adózóval kell közölni, azonban akkor, ha az **kézbesíthetetlenség vagy az adózó elérhetetlensége** miatt került felfüggesztésre, a kézbesítést **hirdetményi úton** kell megtenni.

A hirdetményi közzététel azt jelenti, hogy az adóhatóság nem köteles levélben közvetlenül a címzett adózó „kezéhez” teljesíteni a közlést, hanem a határozatot hivatalos helyén kifüggeszti, illetve az adóhatóság esetében internetes lapján közzéteszi. A jogszabályban meghatározott (meglehetősen rövid) idő elteltével a határozatban foglalt „hírt” közöltnek, ismertnek kell tekinteni.

Az adószámmal együtt a közösségi adószám felfüggesztését (és törlését is) el kell rendelni. Ugyanígy a csoport adószám (és az ahhoz tartozó csoport közösségi adószám) is felfüggesztésre kell hogy kerüljön. Annak visszaállítására akkor van lehetőség, ha a csoport minden tagja eleget tesz az adószám visszaállításhoz kötődő feltételeknek.

Amennyiben az adószám felfüggesztésének jogerőre emelkedése után **tizenöt napon belül nem kérték az adószám visszaállítását** és az adóhatóság azt hivatalból nem állította vissza, akkor az **adószámot törölni kell** és erről a megfelelő szerveket értesíteni kell, ha a törlés oka nem az adó meg nem fizetése és/vagy az adóbevallás be nem nyújtása.

Akkor, ha utóbbiak miatt függesztették fel az adószámot, annak **törlésére a határozat jogerőre emelkedését követő 180. napon kerül sor**, feltéve, hogy az adózó nem fizeti meg az adót, nem nyújtja be a bevallást.

A felfüggesztés után törölt adószám nem eredményezi automatikusan az adózó megszűnését. Ekkor az adószám „újraaktiválása” a feltételek teljesülése estén egészen addig kérhető, amíg a cég létezik (nem törölte a cégbíróság).

5.4. Az adószám törlése

A törlési eljárás bizonyos esetekben a felfüggesztési „lépcső” közbeiktatása nélkül, közvetlenül is alkalmazható. Ezek olyan esetek, amelyek kapcsán a család magatartáshoz nem fér kétség, illetve olyan helyzetek, amelyek korrigálására nincs mód. Az adószámot **törölni kell és a döntés jogerőre emelkedése után a cég megszűnését is kezdeményezni kell**, ha...

5. Adózás rendjéről szóló törvény /13. dia

- bejelentett **székhely nem valós cím**;
- **elmulasztotta** a szervezeti képviselő bejelentését;
- a bejelentett **szervezeti képviselő nem valós személy**;
- az Áht-ban meghatározott **állami támogatások visszafizetését nem teljesíti**.

Az azonnali törlés kapcsán **kimentésnek nincs helye, csak fellebbezéssel lehet támadni a határozatot**. A határozatot **hirdetményi úton** kell közölni, kivéve az utolsó esetkört, ahol a kézbesítés a normál szabályok szerint alakult. Ha olyan jogi személy adószámát törölték a szabályok szerint, amely a cégjegyzékben szerepel, számára adószám nem állapítható meg később sem, **újraaktiválásra nincs mód** (végleges, szankciós törlés).

5.5. Az adózók minősítése

Az Art. 2016-tól megteremtette annak a lehetőségét, hogy a múltbéli magatartásuk alapján az **adózókat csoportosítsa** a hatóság feltéve, hogy

- cégjegyzékbe bejegyzett adózóról van szó;
- vagy olyan adózóról, aki áfa-regisztrált adóalany¹.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /14. dia

¹ Pl. olyan egyéni vállalkozó, amely általános forgalmi adó alá bejelentkezett.

A minősítés alapján az adózók **három kategóriába** sorolhatók:

- **megbízható** adózó;
- **általános** kategóriába tartozó adózó;
- **kockázatos** adózó.

Az egyes kategóriákra **eltérő rezsimek** vonatkoznak a **jogkövetkezmények és a fizetési könnyítések** szempontjából.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /15-16. dia

Az adózó akkor kerülhet a **megbízható adózó** kategóriába, ha a következő feltételeknek **mind** megfelel:

- legalább három éve **folyamatosan működik** (három éve regisztrált adóalany)¹;
- a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó terhére megállapított **adókülönbözet** csökkentve az adózó javára megállapított különbözettel összesen nem több, mint a tárgyévi **adóteljesítmény 3%-a**;
- tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem indítottak ellene végrehajtási eljárást**² (kivéve az átvezetési jog és a visszatartási jog gyakorlását);
- a tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem állt és nem áll felszámolás, csődeljárás vagy kényszertörlesztés** hatálya alatt;
- nem rendelkezik **500 000 forintot meghaladó nettó adótartozással**;
- a tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem függesztették fel az adószámát** adóbevallás be nem nyújtása és adó meg nem fizetése miatt;
- a NAV által kiszabott tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált **mulasztási bírság** összege nem haladta meg az adózó **tárgyévi adóteljesítményének az 1%-át**;
- a tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem állt fokozott adóhatósági felügyelet** alatt;
- nem felel meg a kockázatos adózó kategóriának.

Abban a helyzetben, ha az adózó az elmúlt öt évben nem működött, a feltételeket a működés kezdetétől (vagy az áfa regisztrációtól) kell vizsgálni.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /17. dia

A **megbízható adózót** a következő kedvezmények illetik meg:

- a NAV által végzett **ellenőrzés időtartama**³ **nem haladhatja meg a 180 napot**⁴;
- bevallási, bejelentési és adatszolgáltatási **kötelezettség elmulasztása** és hibás teljesítése miatt nem büntethető csak akkor, ha **előtte felhívták** a teljesítésre határidő kitűzésével⁵;
- a **mulasztási bírság felső határa** a normál mérték **fele**, feltéve, hogy a mulasztás jegyzőkönyvezésekor az adózó megbízható adózó volt;
- az **adóbírság** felső határa is a **normál mérték 50%-a**, ha a jegyzőkönyvezés a vizsgált időszak teljes terjedelmében megbízható adózónak minősült az ügyfél;
- az 10 eFt és 500 eFt közötti tartozásra évente **egy alkalommal 12 havi pótlékmentes részletfizetést engedélyeznek**, automatikusan, ha azt az adózó kéri.

Az 50%-os bírság csökkentés csak akkor alkalmazható, ha ezzel egyidejűleg nem veszti el kedvező besorolását a cég⁶.

¹ Ez a feltételt Nyrt. esetén nem kell vizsgálni.

² Függetlenül a végrehajtott összeg nagyságától és attól is, hogy mi miatt indították a végrehajtást (pl. Magyar Kereskedelmi és Iparkamari regisztrációs díj...)

³ Itt a jogszabály nem határidőről beszél, tehát álláspontunk szerint a határidő számításnál kivett napokkal együtt is bele kell férni a 180 napba.

⁴ Kivéve, ha az adózó az ellenőrzést akadályozza.

⁵ A foglalkoztatott be nem jelentése és az EKÁR szabályok megszegése miatt azonban a normál szabályok szerint büntethető.

⁶ Vagyis az adóbírság 3%, a mulasztási bírság 1% alatt marad a szokásos szabályok alkalmazása mellett.

5. Adózás rendjéről szóló törvény /18. dia

Ezzel szemben **kockázatos az adózó**, amely megfelel a következő feltételek bármelyikének:

- szerepel a **nagy összegű adóhiánnyal** rendelkező adózók közzétételi listáján;
- szerepel a **nagy összegű adótartozással** rendelkező adózók közzétételi listáján;
- szerepel azon a listán, ahol a **be nem jelentett alkalmazottakat foglalkoztatókat** teszik közzé;
- amelynél **ismételten üzletbezárást** kellett elrendelni;
- **kénysztörlesztés** alatt áll;
- a terhére az adóévben és az azt megelőző öt évben megállapított **adókülönbözet összege** csökkentve a javára megállapított különbözettel **meghaladja a tárgyévi adótéljesítményének 70%-át**;
- a terhére kiszabott és a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált **mulasztási bírság meghaladja a tárgyévi adótéljesítményének a 70%-át**.

A besorolás az ok bekövetkeztétől, a hatály beálltától számított **egy évig áll fenn**, de a kénysztörlesztés időszaka alatt mindenképpen fennáll. A végelszámolási eljárás alatt nem kell a következményeket alkalmazni. Amennyiben a közzétételi listán szereplő adóhiány megtérül, akkor a megtérülést követő negyedévben az adózó kockázatos minősítése is megszűnik (feltéve, hogy a kapcsolódó bírság és pótlék is rendezésre került).

5. Adózás rendjéről szóló törvény /19. dia

A kockázatos adózónál:

- az **ellenőrzés határideje 60 nappal meghosszabbodik**;
- az **áfa visszaigénylés** rendezésének a határideje **75 nap**, a kedvezőbb kiutalási szabály nem alkalmazható;
- az utólagos adómegállapítás során feltárt különbözet után fizetendő **késedelmi pótlék a jegybanki alapkamat ötszörösére nő**;
- **nem lehet** a késedelmi pótléknál a számítás **kezdő időpontját** a tényleges keletkezéshez képest **későbbi időpontban** megállapítani;
- vele szemben **nem lehet mellőzni adóbírság és a mulasztási bírság** kiszabását;
- a **legkisebb kiszabható bírság** mértéke az **általános mérték fele**;
- a kiszabható mulasztási bírság **felső határa az általános mérték másfélszerese**, feltéve, hogy a jegyzőkönyvezés időpontjában az adóalany kockázatosnak minősült.

A megbízható és a kockázatos adózó kategóriába nem tartozó adóalanyok az általános kategóriába tartoznak, amelyekre a fenti speciális szabályokat nem kell alkalmazni, nem alkalmazhatóak.

Az adózók **minősítésére minden negyedév végén sor kerül**, azzal, hogy az értesítés a minősítést követő 30. napig kell hogy megérkezzen az adózóhoz. Akinek a státuszában **nem történt változás**, nem kap értesítést. Az adózó a besorolását hat hónapos jogvesztő határidőn belül vitathatja.

Összeolvadásnál és beolvadásnál akkor minősül a **jogutód megbízható adózónak**, ha **minden jogelő annak minősült az egyesülés előtt**, viszont **bármely jogelő kockázatos minősítése a jogutód kockázatos minősítésével jár**.

Szétválás és átalakulás esetén a jogutód **megtartja** a jogelő minősítését.

